

Sammanfattning

Utgiven av

Nationella centret för utbildningsutvärdering

Publikationens namn

Småbarnspedagogikens kvalitet i vardagen – Genomförandet av planer för småbarnspedagogik på daghem och inom familjedagvård.

Författare

Laura Repo, Maiju Paananen, Mervi Eskelinen, Virpi Mattila, Marja-Kristiina Lerkkanen, Lillemor Gammelgård, Jyri Ulvinen, Jukka Marjanen, Anne Kivistö och Hanna Hjelt

Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2016 och 2018) är ett normdokument som styr och förpliktar genomförandet och utvecklingen av småbarnspedagogik. Utarbetandet av grunderna styrs av lagen om småbarnspedagogik (540/2018) som föreskriver om barnets rätt till småbarnspedagogik och dess mål. Syftet med grunderna är att styra utvecklingen av småbarnspedagogikens kvalitet samt att besluta om de centrala innehållen för genomförande av småbarnspedagogik.

Denna utvärdering är den andra delen som gäller implementeringen av grunderna för den tvådelade planen för småbarnspedagogik. Den första delen gavs ut hösten 2018. I den aktuella utvärderingen produceras information om småbarnspedagogikens kvalitet genom att utvärdera genomförandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik både i daghemmens och familjedagvårdens vardag. Målet för utvärderingen är att utreda hur de mål som ställs i grunderna för planen för småbarnspedagogik genomförs på daghem och inom familjedagvården samt att rapportera om de faktorer som främjar eller förhindrar genomförandet av grunderna. Eftersom man inte tidigare genomfört en liknande utvärdering i Finland, kan man med hjälp av den aktuella utvärderingen för första gången få en helhetsbild av den nationella kvaliteten på genomförandet av småbarnspedagogik.

Information om genomförandet av planerna för småbarnspedagogik samlades in genom enkäter av chefer, lärare och barnskötare inom den kommunala och privata småbarnspedagogiken samt av kommunala familjedagvårdare. Respondenterna valdes genom klusterurval i tre steg. Föremålen för utvärderingen var personalens pedagogiska verksamhet inom småbarnspedagogik som de själva utvärderade i förhållande till de mål som ställts i grunderna för planen för småbarnspedagogik. Dessutom utvärderade personalen även innehållet i grunderna för planen för småbarnspedagogik samt de strukturella faktorer som möjliggör genomförandet av planerna. Materialet var både kvantitativt och kvalitativt. Personalens svarsprocent var 54, chefernas 60 och familjedagvårdarnas likaså 54.

Enligt utvärderingen uppfylls inte de innehållsmässiga målen som ställs i grunderna för planen för småbarnspedagogik överallt enligt det sätt som grunderna förutsätter. I den största delen av daghemmen uppfylls de innehållsmässiga målen för småbarnspedagogik i stort sett väl, men i en del daghem och familjedagvårdsgrupper uppfylls målen dåligt.

Enligt utvärderingen upplever man att det är tryggt att vara inom småbarnspedagogiken och att stämningen i grupperna är positiv. Barnets rätt till lek och lekpedagogik uppfylls enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik. Däremot observerades brister särskilt inom pedagogiken för barn under tre år. Dessutom förekommer det på många ställen innehållsliga brister i den verksamhet som stärker färdigheterna i konstundervisning, uttryck, musik, gymnastik och läsfärdigheter samt multilitteracitet.

Ett gott pedagogiskt ledarskap samt en tillräckligt konkret lokal plan för småbarnspedagogik främjade genomförandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik. Dessutom främjade en rätt inriktad fortbildning av personalen genomförandet. Däremot utgjorde brister i ledarskapspraxisen och personalens pedagogiska kunnande samt personalbrist hinder för genomförandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik.

Utifrån de presenterade resultaten lyfter rapporten fram åtgärdsförslag som stöd för innehållsmässig utveckling av småbarnspedagogiken. Om småbarnspedagogikens verksamhetskultur ska förändras så att den mångsidiga pedagogiska verksamhet som utgår från lek, att röra på sig, konst och kulturarv genomförs i småbarnspedagogiken, förutsätter detta en gemensam vilja hos anordnare och beslutsfattare för att småbarnspedagogiken ska få tillräckligt med resurser. Till detta hör tillräcklig och bestående personal som fått en högklassig basutbildning, tryggande av rätt inriktad och tillräcklig fortbildning samt en noggrannare utvärdering av ledarskapssystemet.

Nyckelord: småbarnspedagogik, kvalitet, lek, konst, kulturarv